
Cytisin er effektivt ved røykeavvenning

FRA ANDRE TIDSSKRIFTER

JØRGEN ØSTENSJØ

Haraldsplass diakonale sykehus

Cytisin, et plantealkaloid, kan hjelpe folk med å slutte å røyke.

Foto: Ove Bergersen / NTB

Cytisin er et naturlig plantealkaloid som finnes i gullregn og gyvel. På samme måte som vareniklin og nikotin, binder det seg selektivt til nikotinerge acetylkolinreseptorer i hjernen. Cytisin har vært tilgjengelig som legemiddel ved røykeavvenning i Polen siden 1970-tallet, og er godkjent til slik bruk i Sverige og Storbritannia. I Norge kan det forskrives på godkjenningfritak. Optimal dosering og behandlingsvarighet er ikke klarlagt.

I en ny studie i USA ble 810 dagligrøykere randomisert i tre grupper, dvs. til cytisin 3 mg x 3 daglig i 12 uker, cytisin 3 mg x 3 daglig i 6 uker etterfulgt av placebo, og placebo i 12 uker (1). Alle deltakerne fikk positiv atferdsstøtte i tillegg. Andelen personer som ble røykfrie i de siste ukene av sin behandlingsperiode med cytisin, var henholdsvis 32,6 % og 25,3 % versus 7,0 % og 4,4 % i placebogruppene. Kvalme, søvnløshet og unormale drømmer forekom hos færre enn 10 % av deltakerne i alle gruppene.

– Å bidra til røykeslutt er blant de viktigste tiltakene norske leger kan gjøre for helsen til pasientene sine, sier Rune Nielsen, overlege og førsteamanuensis ved Lungeavdelingen, Haukeland universitetssjukehus. Denne studien er interessant og tyder på at cytisin kan være effektivt ved røykeavvenning, men vi trenger nok en studie av lengre varighet, sier han.

– I tillegg til nikotinerstatningsprodukter og ulike intervensjoner rettet mot atferdsendring, har man tidligere kunnet støtte røykeslutt med legemidler som bupropion og vareniklin. Disse har imidlertid vært vanskelige å få tak i de siste årene. Dersom behandling med cytisin blir tilgjengelig også i Norge, vil det kunne få en plass i arbeidet for røykeslutt, sier Nielsen.

REFERENCES

1. Rigotti NA, Benowitz NL, Prochaska J et al. Cytisinicline for smoking cessation: A randomized clinical trial. *JAMA* 2023; 330: 152–60. [PubMed] [CrossRef]

Publisert: 2. januar 2025. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.24.0587
Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 2. juli 2026.